

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

« 01 » 02 2023 р.

ПРОГРАМА

вступного додаткового випробування

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 «Управління та адміністрування»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 075 «Маркетинг»

Гарант освітньо-наукової програми
«Маркетинг», д.е.н., професор

Тетяна КНЯЗЄВА

Київ–2023

ПЕРЕДМОВА

Програма вступного додаткового випробування за спеціальністю «Маркетинг» відображає сучасний стан наукової проблематики з економічної теорії та економічної діяльності суб'єктів господарювання.

Завдання цього фахового випробування укладено з метою виявлення компетентностей (знань, вмінь, навичок), якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю «Маркетинг», тому включає перевірку підготовку здібностей за найважливішими навчальними розділами, знання з яких необхідні для подальшого навчання в аспірантурі: знання загальних концепцій та закономірностей розвитку економічної теорії, а також вміння системно застосовувати набуті знання для розв'язання дослідних теоретико-прикладних завдань.

Вступне випробування складається з письмової відповіді на три теоретичні питання.

Зразок кваліфікаційного завдання вступного додаткового випробування надано в додатку.

Розробники програми:

д.е.н., проф., завідувач кафедри маркетингу

Тетяна КНЯЗЄВА

к.е.н., доц., доцент кафедри маркетингу

Анна ШЕВЧЕНКО

Програму вступного додаткового випробування до аспірантури зі спеціальності 075 «Маркетинг» для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти для здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) обговорено та схвалено на засіданні кафедри маркетингу ФЕБА НАУ, протокол № 1 від 31.01.2023 р.

Завідувач кафедри

Тетяна КНЯЗЄВА

I. ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

1. Предмет економічної теорії.
2. Економічні теорії і закони, їх об'єктивний характер.
3. Етапи історичного розвитку економічної теорії, як відображення поглядів на її предмет.
4. Економічні проблеми НТП в умовах ринкової економіки.
5. Суспільний продукт, його форми, структура і особливості відтворення. Показники ВВП, ЧНП, НД, індивідуальний дохід, дохід кінцевого використання.
6. Методи пізнання соціально-економічних процесів та принципи економічного аналізу.
7. Ціна, як економічна категорія. Функції ціни. Система і види ціни. Структура ціни.
8. Економічні цілі й рушійні сили суспільства. Ресурси й виробництво. Мотиви виробництва.
9. Основні форми власності в ринковій системі.
10. Загальна природа витрат виробництва, їх види та структура. Проілюструвати динаміку витрат фірми на графіку.
11. Проблеми переходу від адміністративно-командної до ринкової економіки.
12. Поведінка споживача на ринку: ефект доходу та заміщення.
13. Ринок робочої сили та безробіття. Форми безробіття.
14. Товарне виробництво і закон вартості.
15. Принципи співставлення валового доходу з валовими витратами, граничного доходу з граничними витратами. Правило граничного випуску для розрахунку беззбиткового виробництва і оптимального випуску продукції підприємства.
16. Сутність та функції грошей.
17. Ринок та його сутність. Критерії ринкового господарства.
18. Економічний прогрес. Економічне зростання.
19. Соціально-економічні плюси та мінуси ринку.
20. Моделі формування ринкових систем.
21. Комерційний, іпотечний, банківський, державний, міжнародний, споживчий кредит.
22. Види ринків або комплексний ринок. Ринкові господарські форми (інструменти і регулятори).
23. Поняття інфраструктури ринку.
24. Сутність монополії та форми монополістичних об'єднань. Причини виникнення та зміцнення монополій.
25. Структурні зрушення в економіці України під час переходу до ринку.
26. Підприємство: сутність, функції. Фірма, як суб'єкт ринкових відносин. Система мотивації діяльності підприємця та особи найманої праці.
27. Концепція альтернативної вартості блага і витрати виробника.

28. Цілі та форми державного регулювання економіки. Держава як суб'єкт ринкових відносин.
29. Екстенсивна та інтенсивна форми економічного зростання.
30. Циклічний характер відтворення. Фази економічного циклу. Класифікація циклів ("економічних хвиль").
31. Види інфляції. Класифікація інфляції за темпами протікання.
32. Цілі функціонування фірми. Прибуток в системі цілей фірми, його стимулююче значення.
33. Монополія та практика ціноутворення. Цінова конкуренція і цінова дискримінація.
34. Інфляція та безробіття. Крива Філіпса.
35. Міжнародна торгівля і ефективність національної економіки.
36. Кількісна теорія грошей. Формула Фішера.
37. Платіжний баланс України.
38. Основні й оборотні фонди. Амортизація. Фізичний і моральний знос основних фондів.
39. Сутність грошей. Функції грошей.
40. Конкуренція – основна риса механізму ринкового господарювання. Види конкуренції.
41. Роль банківської системи в інвестиційному процесі та економічному зростанні.
42. Номінальний і реальний ВВП.
43. Класифікація товарів виходячи з понять еластичності попиту на товар.
44. Фактори сукупного попиту.
45. Діловий економічний цикл і динаміка безробіття.
46. Базисна модель суспільної економічної рівноваги. Сукупний попит і сукупна пропозиція.
47. Цінова еластичність попиту.
48. Місце економічних законів попиту і пропозиції в системі законів ринкового господарювання. Умови ціноутворення в ринковій економіці.
49. Економічне зростання, його показники. Накопичення як основне джерело економічного зростання.
50. Конвертованість національної грошової одиниці. Поняття обмінного курсу валюти.
51. Вільне ринкове господарство й соціально-орієнтоване ринкове господарство.
52. Структура міжнародної валютної системи. Поняття валютного курсу.
53. Ринкова рівновага. Криві попиту та пропозицій (графіки).
54. Центральний емісійний банк України та його місце в кредитній системі.
55. Конкуренція й монополія. Відмінності в ціноутворенні конкурентної фірми і монополії.
56. Валовий національний продукт (ВНП), методи розрахунків.
57. Соціально-економічні наслідки інфляції. Закон Оукена.
58. Фіксовані ціни та наслідки їх встановлення. Дефіцит. Надлишок.
59. Показники виміру рівня інфляції в Україні.

60. Відтворення основних фондів. Показники фондівіддачі, фондоозброєності, фондомісткості.
61. Ефективна зайнятість. Державна політика зайнятості в Україні.
62. Різні форми власності в структурі переходу до ринкової системи в Україні.
63. Загальна характеристика чотирьох ринкових структур.
64. Антимонопольне законодавство: його задачі в умовах ринкової економіки.
65. Взаємозв'язок економічної теорії з іншими науками.
66. Побудувати криву виробничих можливостей на графіку.
67. Фактори ефективної праці підприємства.
68. Фактори, які впливають на сукупну пропозицію в економіці.
69. Розрахунки показників ефективності роботи підприємства в умовах конкуренції.
70. Проблеми включення економіки України в світове господарство.
71. Фактори інвестиційної активності і основні задачі інвестиційної політики в Україні.
72. Економічна політика держави на різних етапах економічного циклу.
73. Норма прибутку і її динаміка (формула).
74. Розподіл доходів а суспільстві. Крива Лоренца (графік).
75. Мультиплікатор і акселератор як показники інвестиційної активності й економічної динаміки виробництва.
76. Причини й особливості кризової ситуації в ринковій економіці. Антикризове державне регулювання.
77. Класифікація витрат конкурентної організації. Правило гнучкого випуску.
78. Використання понять теорії споживчої поведінки та теорії рівноваги попиту та пропозиції в сучасному маркетингу та в практичній діяльності підприємств фірм.
79. Проблема ефективної зайнятості та використання трудових ресурсів в Україні. Оплата праці.
80. Загальна характеристика та особливості ринкової системи в Україні. Програма ринкових реформ Кабінету Міністрів України.

II. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Під час проведення вступного випробування забороняється користуватись будь-яким допоміжним матеріалом.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Випробування проводиться письмово та оцінюється за 100-бальною шкалою.

2. Завдання (Екзаменаційний білет) складається з питань (1,2,3). Відповіді оцінюються:

а) за повну вичерпну відповідь на питання (завдання) екзаменованій отримує від 25 до 33 балів за 1-е та 2-е питання, від 25 до 34 балів за 3-е питання;

б) за відповідь із незначними недоліками, або несуттєвою помилкою на 1,2,3 питання – виставляються від 17 до 29 балів за питання;

в) за неповну відповідь із незначними помилками - виставляється від 15 до 26 балів за 1,2 і 3 питання;

г) за відповідь зі значною кількістю помилок або за неправильну відповідь - виставляється по 0 балів за 1,2 і 3 питання;

3. Сума балів з усіх завдань являє собою підсумкову оцінку відповіді, максимальна кількість балів дорівнює $33+33=66 = 100$ балів.

4. Оцінювання письмових відповідей здійснюється відповідно до європейських стандартів за такою шкалою:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Бланк І.О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств: підручник: 2-ге 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: КНТЕУ, 2018. 791 с.

2. Жигалкевич, Ж.М. Цільові орієнтири розвитку квазіінтеграційних структур взаємодіючих підприємств: монографія. Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2020. 348 с.

3. Економіка підприємства / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 426 с.

4. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
5. Ковалів М.В., Ортинська Н.В., Хомишин І.Ю., Єсімов С.С., Сковчиляс-Павлів О.В., Сидор М.Я., Скриньковський Р.М. Адміністративно-правове регулювання інноваційної діяльності: навч. посібник. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2020. 288 с.
6. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
7. Кузьмін О.Є., Жовтанецька О. О., Заяць Н.О. Системний аналіз і прийняття інноваційних рішень. 2-ге видання. Рекомендовано МОН України. «НОВИЙ СВІТ-2000», 2020. 227 с.
8. Левицька І.В. Менеджмент підприємств за кризових умов. Навч. посібник. 2-ге видання. Рекомендовано МОН України. «НОВИЙ СВІТ2000», 2020. 176 с.
9. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.
10. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
11. Прискорення зростання економіки України URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/glava-soveta-nbu-nazvalprichiny-uskoreniya-1566286118.html>
12. Прогноз розвитку світової економіки до 2030 року URL: <https://strategy.uifuture.org/prognoz-rozvitkusv%D1%96tovoiekonom%D1%96ki-do-2030e.html>
13. Рузакова О.В. Нечітко-множинне моделювання фінансового стану підприємства. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики : зб. наук. пр. ВНАУ. 2019. № 4. С. 69-76.
14. Фінансовий менеджмент: підручник / О.В. Кнейслер, О.Р. Квасовський, О.Ю. Ніпіаліді; за ред. д-ра екон. наук, професора Кнейслер О. В. – Тернопіль : Вид-во «Економічна думка», 2018. 478 с.
15. Функціональні аспекти фінансового менеджменту як інструменту управління економічними системами: монографія / І.М. Вахович, В.Ю. Дорош, Х.М. Диль, М.С. Забедюк [та 13 інших]. Луцьк: Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 210 с.
16. Чандран Наїр. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування, економіки та суспільства. К.: Наш формат, 2020. 288 с.
17. Чинники і тренди економічного зростання в Україні : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук М.І. Скрипниченко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. К., 2018. 386 с. <http://ief.org.ua/docs/mg/302.pdf>

18. Шубіна С.В., Мірошник О.Ю. Стратегічний аналіз практикум. Навчальний посібник Рекомендовано МОН України. «НОВИЙ СВІТ2000», 2020. 218 с.

Додаткові

19. 5 найкращих та 5 найгірших економік 2019 року URL: <https://businessviews.com.ua/ru/economy/id/najkraschi-ekonomiki-2019-1914/>

20. Brigham E., Ehrhardt M.. Financial Management: Theory & Practice 16th Editio. Cengage Learning, 2020. 1186 p.

21. PwC Україна: Економічний прогноз «Світ у 2050 році». URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/pressroom/2015/the-world-in-2050.html7>

22. United States Department of Agriculture Economic Research Service URL: <https://www.ers.usda.gov/dataproducts/international-macroeconomic-data-set.aspx>

23. ВВП усіх країн на одній карті URL: <https://landlord.ua/news/vvp-usikh-krain-na-odnii-karti-infohrafika/>

24. Економічне зростання залежить від прогресу у впровадженні реформ та зовнішнього фінансування / Світовий банк. URL: <https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2018/10/04/ukraineeconomic-update-october-2018>.

25. Жигалкевич Ж.М., Єфімова Л.І. Особливості управління ресурсним потенціалом підприємства. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2021. №12. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-12-7756>

26. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.

27. Ковалів М.В., Ортинська Н.В., Хомишин І.Ю., Єсімов С.С., Скочиляс-Павлів О.В., Сидор М.Я., Скриньковський Р.М. Адміністративно-правове регулювання інноваційної діяльності: навч. посібник. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2020. 288 с.

28. Лесюк А.С. Методика комплексної оцінки фінансового стану сільськогосподарських підприємств. Економіка та держава. 2020. № 8. С. 83-88.

29. Рузакова О.В., Юрчук Н.П. Використання апаратів штучного інтелекту для формалізації фінансових об'єктів при побудові СППР. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Технічні науки. 2021. № 1. С. 45-51.

30. Яковлев А.І. Аналіз стану інноваційної діяльності в Україні та шляхи його поліпшення. Наука та наукознавство. 2018. № 2 (100). С. 29-44.

ДОДАТОК

Національний авіаційний університет Кафедра маркетингу

КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МАРКЕТИНГ»
ВСТУПНОГО ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PHD)

ВАРІАНТ № 1

1. Поясніть предмет економічної теорії.
2. Розкрийте економічні цілі й рушійні сили суспільства. Ресурси й виробництво. Мотиви виробництва.
3. Поясніть сутність та функції грошей.

Гарант освітньо-наукової програми
"Маркетинг" підготовки докторів
філософії

Тетяна КНЯЗЄВА

“ 31 ” 01 2023 р.